

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ
НЫЗЫЛ ХОРАЯ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ
ОБЛАСТЬ БОЛГАШ НЫЗЫЛ ХОРАЯ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1957

АПРЕЛЬ

20

СУББОТА

№ 79 (3791)

Өртөз 20 коп.

БӨГҮНГҮ СОЛУНДА:

Н. Чамзыр.— Парторганизациялар
секретарьларының семинары (3 арын).
СӨР-нің Дээди Советинин Президиумун
Удмуртия Республикада чоруп турары
(3 арын).
В. И. Ленинниң чогаалдары Румынияда
(3 арын).
Ф. Сейфуллин — Мулюков.— Чөөн чүк-
түн улустары Бандунг конференциясынын
тугун бедик тууду турар (4 арын).

ЭМЧИЛИК СҮМЕЗ. Г. Набетов.—
Оорга аары (4 арын).
Былдатта Санхымысынын гидрометеоро-
логия туудун эгелээн (4 арын).
Францияда кеминг херек үлгүлөткөн
жанын өтүздө (4 арын).
Японияда шимчөөлүн (4 арын).
Иорданияда улустун чыскаалдары
(4 арын).

Часкы тарылганы дүргөн болгаш бедик шынарлыг эрттирер

Областың колхозтарының болгаш совхозтарының шөлдөрүндө часкы хову ажилдары хун бүрү калбарып турар. Илангы барыны таламы районнарының колхозтарының, совхозтарының шөлдөрүндө трактор агрегаттары тарылга мур-нунуң шык башырар илиртөөшкенин, хөрүн сайырадылазын массалык-биле чорудуп, эрте тарыптар тараа култураларының чүс-чүс гектарларын чашкан. Бесе районнарда шык башырар илиртөөшкенин база чоруп турар болгаш чөөкү хун-нерде чажылгага массалык-биле кирер.

Чөөн-Хемчик районун чамдык колхоз-тарының шөлдөрүндө өртүтүг медээлер аэоп турар. Часкы хову ажилдары эрт-кен чылга бодарга элэон эрте болгаш ор-ганизацыг эгелээн. Ой районун Калинин атыг колхозунун хову бригаданы-ның кежигүнери биле Чадана МТС-тин коммунист эш М. Доржуга удуурган № 8 трактор бригаданың механизатор-лары кыска үениң иштинде 900 га хире шөлдүн шыгын башырар илиртөөшкөн болгаш 200 ажим га кызылгасты чажып тараан. «Искра» колхозта коммунист эш Х. Очур-оолга удуурган № 1 трактор бригаданы база бедик темптинг ачылдып турар. Ой бригада шык башырар илиртөөшкенин чорутуушкан, чөөкү хун-нерде чедир 500 ажим га тараа култураларын чашкан. Ой районда «Кызыл тараа-тын» колхозта эш М. Ипполизевтин, Сталин атыг колхозта эш В. Пимонювтин бригадалары база багай эвес ачылдып турарлар.

Ой мыкшан Бай-Тайга, Барыны-Хем-чик, Сүт-Хөл, Улуг-Хем районнарда час-кы хову ажилдары база хун бүрү кал-барып турар. Оон-биле чергелештир часкы тарылга-га чамдык районнарың МТС-тери бол-гаш колхозтары харымсалгалыг эвес, өрөөңгү дү-биле белеткенниң часкы хову ажилдарының баштайгы хун-нери өртүтүп турар. Маңа Сарыг-Сеп МТС-тин (директору эш Пашенко) чижиксе өртү-түп болур. Ой МТС тракторларының болгаш жокар машиналарының септелгенин багай чорутушкан «Шынык» рейд бригаданы киерип бижээн. Оон сонда чүү бол-ганы диге, ол МТС-тин «Ленинчик орук» колхозче чоруткан ийи тракторлары кол-хоз төвүгө четкеш-ле туруп алган, а трактористер апрель 18-ке чедир-ле оларын-биле орадашпашкан тургалар. Тракторларын септелген багай, харын ол хөвөр ачылганымас эрги кезектер бар болган.

Тес-Хем МТС-те (директору эш Жигалов) трактор паркының септелгеси часкы хо-ву ажилы эгелээринге чедир чүгө 70 хуу турганын күрөс комиссары иле-реткен. Септелге багай болганындан ол МТС-тин Эрин районун колхозтарында барган тракторлары урелип, анза ту-рушкуннарга таваржып турар.

Областың районнарының чамдык кол-хозтарында хову тургалары амга чедир өки деритишөөн, хову бригаданының кежигүнери ажилга бүрүн мобилизаста-нымаан, дикт тартар үштерин болгаш оларын дикт-хөвөрдөрүн ажилга чет-челеп кирибөө болгаш оон-даа эске чет-пестер бар. Каз-Хем районун «Сталнич орук» колхозунун (директору эш Прокудин) Хайрыг деп черде хову турлаа амга чедир беле эвес болганындан амга ачылдып турар кижилер көжүрүп ап чорутуу башчылашта шынарлажып ту-рар.

Октябрьның социалист Улуг рево-люциянын 40 чыл оюнуң байырдалы-га областың көдөз ажил-агыйның ажил-ишчилеринин чедикшигигиң ужу-ражыкыны бир кол чүгүлү—турта та-раа бүдүрерин көүдөйдүрүн хөвөргө соттарынын салымшынын кириери бо-лур. Чөөкү чаз болуп эрткен областың көдөз ажил-агый ажилдачыларынын чө-вүлүл хуураалык кижилеринин обла-стың бүгү колхозчуларына, МТС-тер-ниң болгаш совхозтарың ажилдачыла-рына, көдөз ажил-агыйның тускай эр-теминтеринге кийгилеринде эрте та-рыптар тараа култураларының тарыл-ганын 8—10 ажим хун-неринде бедик аг-

ротехниктиг денелге эрттирер, тараа култураларының бир гектарындан кол-хозтарга 12, совхозтарга 13 центнерден эвээш эвес дүжүттү алырын хандырар деп хүлээлгени алган.

Бо жайгыгыны күдөсиде хамыктың мурнуна часкы хову ажилдарының баш-тайгы хун-неринде көстүп турар улуг четпестерин доп-дораан узуткаары чүгү-лө. Часкы тарылганың үзүндө минута бүрүзү улуг үнелет. Илангыш трактор-ларының болгаш жокар машиналарының септелгенин чедикшигигиң ажилды чорудуушканын эки алымың шиптир-ил хөмчөгериң ап, агрегат бүрүзүн бичиң-даа анза турушкун чокка докта-мал ажилдарың хандырар херек.

Трактор агрегаттарының бедик бүдү-рүчүлүг ажилдарыңа кыяр, чээр ма-терияларының болгаш сугунуң сөөртүл-генин түзүлүшүң, үзүрениң селжаал-ге саадал чокка ууры тергенин хама-рылга. Илангы түрүбүз чамдык кол-хозтарда үзүрени арылашканын ам-даа доозубаан болгаш тарылга шөлдөрүндө чедикшигигиң чүгүлөп бар. Колхозтарын хову бригадалары бүгү үзүренини чаж-жар шынарды чедир ачылдып кыяр, трактор агрегаттарына сөөртүп чедирер талазы-биле дун-хун чок ажилды органи-зацын баштайгы шыгын негеп турар.

Мөөң-биле кады картофель болгаш но-гаа култураларының тарылганынче ки-чөөнгейи сулардып болбас. Амга чедир областың районнарының хой нурууңда картофель үзүренин дыкча четпес, нога-лар үзүренини баш удуу өстүрер ажил чорубай турар, оларын олурутур чер-лер белеткенниң. Колхозтар баштаар чер-лери болгаш оларын агрономнары часкы тарылганын бо чүгүлө алырчыче улуг күштү салыры негетинип турар.

Байластыг дүжүт дөш демисел — ха-мыктың мурнуна тарылганын эң эки чо-рудаларын хандырары болур. Бо чылын чажыкчыларын болгаш трактористерин ажилын үзүлөрдө, оларын күш-ажы-лын төлөрдө хову ажилдарының шына-рындан, үшүртерин бир-дески сыйрып үзүренин хамаарыштыр көр деп чүр-түп көдөз ажил-агый ажилдачылары-ның зоналар айып-биле эркинчеле чөв-лө хуураалына айтылган. Мөөң ужу-рунда МТС-терин, колхозтарын бол-гаш совхозтарын агрономнарының ха-рымсалгалыг хүлээлгени — тарылгалар-ын бедик шынар дөш демисел болур. Чажар шынарында чедир арылашканын үзүренини чажар чорутуу болдурбас бол-гаш сугаттыг черлерин база тус черин дооборонелерин ажилдаары чедип алыр херек.

Бо күженишкениң хун-нерде СЭП райкомнары, МТС-терин, колхозтарын болгаш совхозтарын партия эге органи-зациялары, бүгү көдөз коммунистер улуг ажилды кылар. Партия организацияла-рының организацы болгаш масса-полит-ициг ажилы часкы тарылганын үзегер-ил чорудуу хандырар. Партия органи-зациялары механизаторларын болгаш колхозчуларын чарыжын баштаар, мур-накчы дуржулганы хун бүрү негетидер, политиктиг агитацияны доктаамал чоруд-жар ужурут. Партиянын агитация ажил-ынын бо үдө бир кол чери хову турлаа болур. Анза агитаторларын үнү дыңал-ган, хава солуну, агитхууду, көргүзүп самбырамы үнүн, солуннар четкен турар ужурут.

Тарылганың чедикшигигиң, дүжү-түг салымын кижилер шиптирээр. Шөлдө ачылдып турар механизатор-ларга, колхозчуларга амырдалык бол-гаш култураларын эки байдаларын тур-гузурчине, оларын материалдык сонуур-галын бедип, мурнакчыларын өртүп деткирине улуг кичээлгө бүгү-ле чер-лерге салдыган турар ужурут.

Эштер колхозчулар, механизаторлар, тускай эртемчилер! Часкы тарылганы дүргөн болгаш бедик шынарлыг чорудуп, областың көдөз ажил-агыйның бүгү адырларын улам ийи көдүрүрүн биж-гы үдөшүнүн салымшынар.

Совет-Албани кады кылган декларацияга база Совет Эвилелиниң Коммунистг партиязының болгаш Албанияның күш-ажыл партиязының төлээлериниң аразында чугалажыгышкыннар дугайында медеглелге ат салганы

Апрельдин 17-де кезжө Кремльдин Улуг ердүзүгө Совет-Албани Кады кылган Декларацияга ат салымшыны болган. Декларацияда ССР-ниң Министрлер Чөвүлениниң Даргазы Н. А. Булганин болгаш Албанияның Улуг Республиказы-ның Министрлер Чөвүлениниң Даргазы Мехмет Шеху ат салганыр.

Совет Эвилелиниң Коммунистг пар-тиязының болгаш Албанияның Күш-ажыл партиязының төлээлериниң аразында чугалажыгышкыннар дугайында Медеглел-ге СЭП Топ Комитетинин Бирги секретары Н. С. Хрущев болгаш Албанияның Күш-ажыл партиязының Топ Комитетинин Бирги секретары Энвер Ходжа ат салган-нар.

(СЭТА).

Часкы хову ажилдарын хун бүрү калбартыр

Тарылганы сес ажыл
хунунде доозар

КАРА-ТАЛ. (Телефон-биле). Чаа-Хөл районда «Тиндөг» колхозтун тарважы-лары бо чылын часкы хову ажилын 7—8 ажим хун-неринде бедик агротехниктиг денелге чорудуушканын. Ой сору-ганы күдөсидеринге бүгү аргалар бар.

Бо чылын ажилдаар бүгү тарылга шө-лүн эрткен чайын болгаш күтүн аңдарып белеткен алган. Үзүрени четир, тарааларын шиптуу арылаш, чажарына хо-раннап белеткен. Септелгенин чогуур өйүндө дооскан. Колхоз баштаар чери та-рылга үзүндө ажилы планын чогадып кылган турган.

Терезинде хову турлааның денелгези бо чылын таарымчалыг кылдыган. Ийи чуртталганың амга 6 бажыңны бар, ийи өрөөлдеринг столованың организа-стаан, хлөб бижырар чер база ачылдып турар. Колхозта парторганизация секретары эш Сүктөрийн редакцияга дыңатканы болбас.

— Белеткендиг баш бурунгаар эки чо-рутунганындан бисте хову ажилы мурну-ку кайды-да чылдардан организацыг эгел-ээн. Баштайгы хун-нерде 500 ажим гек-тарын шыгын башырар илиртөөш, а ча-жылданы апрель 16-да база эгелей бер-ген, ол хун 50 гектарда кызылгасты тары-тылган.

Колхозтун хову турлаан дозунг, планат болгаш кескү агитацияның эске-даа де-ригери-биле шимээринге көдөз күлбүтүн чорудуп бергени бригада (улуруткучу эш Барыймаа) эки дуулашканыр. Турлаа хава солуннары, көргүзүгүң 2 самбыра-лары организацын кылган. Колхозта агит-коллективтиң 29 агитаторларының ден кезин тараажылар өртүгүндө ачылдып ту-рар.

Улам хөйну тарырынга

ШУИ. (Телефон-биле). «Мурнакчы» кө-дөз ажил-агый артеди бо чылын хову ажилыне Бай-Тайга районун эске кол-хозтарында мурнап үнүн. Эрткен чылын аңдарыганын мун ажим гектарын шыгын башырар илиртөөш чогуур өйүндө организа-стаан.

Тарылганы дораан улаштыр эгелээр-ге доңат кезек үдө улаштылган. Үнүш-ке черин чогуур шыгы чүгүлө негелделет, илангыш амгы үдө чажар мурнуна дөшү сугаттып турар. Апрель 18-ке чедир «Мурнакчы» колхоз кызылгасты 100, сулазы 60, арбайны 40 гектарда чаш-кан.

Бо чылын ол колхозтун тарылганын шө-лү 1045 гектар болур, а колхозчулар оон ыракта хөйну тарып сорулганы салган, кур черлерин 250 гектар чедир шиптүгүл алып деп турар. МТС-тин амга 6 тракторлары бар. Трактор чорутуушас, эки хөрүңүг черлерин 10 аят андыа-мнар ийи эвөө база аңдарып турар.

Каз-Хем районун көдөз ажил-агый-нын ажил ишчилери Октябрьның соци-алистг Улуг революциянын 40 чыл ою-нга чедикшигигиң ужуражы дөш со-циалистг чарыштын бедиктен хүлээл-генин алганар. Чазын чажып тарыптар тараа култураларының планын 7—9 ажим хун-неринде бедик агротехниктиг денелге тарып доозарын, кур болгаш ку-руккан черлерин шиптүгүл ап турган бо чылын тарылга шөлүн колхозтарга 1956 чылда деңгээлге 2500 ганы хөйну тары-мын ол хүлээлгедө көрүп турар.

Сарыг-Сеп МТС-тин механизаторлары трактор ажилының чыл планын 103 хуу күдөсидерин, 15 аят күжүнө шиптүгүл бир трактор-биле 540 га чымчак черин аңдарары «С-6» деп комбайн-биле 500 га, а «С-4» деп комбайн-биле 350 га тараа култураларын ажаап ап, 20 тонна кыяр-чаар материалдарын камнап ап. Трактор ажилының бот үнелет улам-пч чингедир деп хүлээлгени алганар.

Бо чылын районун тарылга шөлү ния-ты-биле 18900 гача чедер, сөн шыгын-де тараа културалары 15670 га, карто-фель 240 га, ногаа културалары 100 га, кууруузын 900 ганы тарымын планда көргөн. Плана дөрдүгүн културалары бүрүнү-биле тарымынга четир санын шынарлыг үзүренин колхозтар бүрүнү-биле белеткенниң. Часкы тарылганы органи-зацыг эрттирери-биле 11 трактор бри-гадаларын четкелээш, оларын колхозтарда бижылгасты.

Часкы тарылганы бедик агротехника-лыг байдалга кыска хуусада эрттирер—

Сагыш човангыр болур ужурулг

СЭП ТБ-ның болгаш ССР-ниң Мини-дарганынын, механизаторларын, колхоз-чуларын илеретпешкан, четпестери чыл-дарып талазы-биле шүтүмчүлүгү мате-риалдарын бижээн.

Оон-биле чергелештир часкы хову ажилдарында, илангыш туралар төнтө-ринде, амга ачылдып турар механизатор-ларын, колхозчуларын өртүгүндө масса-политиктиг ажилдар, оларын дөш сагыш салымшынын колхозтарын баштаар чер-лери, партиянын эге организациялары, көдөз Советтер четпес тургусканын де-дгээр эргежөө чүгүлө.

Октябрьның байырдалына чедикши-гигиң ужуражы дөш көдөз ажил-агыйның ажил-ишчилери шөлдө хайымшыкы-ныг ачылдып турла, оларын туралары доозуушкан, туктар, планктар-биле шиме-тинген, хава солуннар, агитхуудустар үнүн, солуннар четкен тургу деп. Илан-гыш оларын баш бурунгаар организа-стаар талазы-биле колхозтарда партия организацылары, МТС-тин партбироу чо-гуу үзүндө хөмчөг албан.

Маленков атыг колхозтун Каз-Хөл бригаданында ачылдып турар чамдык кол-хозчулар: — парторганизациянын сек-ретары эш Сарыг-оол планын чаз кыл-ып турар, ам даарта, сонгуу хун кээп, ажилды чорудар чүе ирги бе—дигип турарлар.

Механизаторларын бедик бүдүрүчү-лүг ажилдарына таарымчалыг байдал-дар чамдык черлерде тургустуушкан. Каз-Хөл атыг колхозтун Каз-Хөл хову бригаданында (бригадир эш Дөдөк) 14 терге, 44 аят болгаш 56 колхозчулар бижылгастыган. Бир эвес чөн «ажылдаар болза ол ажилга четир улуг күш-тур.

Бригадалар тургаларында механизаторлар чедө берген, чамдыктарын шык а-жарып илиртөөш, черлерин чарган, эске-лери селжаларын болгаш эске-даа хөвө-сөдери хынап берген, ариидерин дыңаткан, аштаан, үстөөн туралар.

Оон ийи кол чүе үзүрени. Бо талазы-биле колхозтун даргалары, хову бри-гадирлери, агрономнар сагыш салымшы-нын күштөдирген. «Партиянын XIX съез-дин» колхозтун Элевинде хову брига-дыне колхозтун машиназы Шагал-Арыдан кызылгасты, колхоз төвүндө чигитараа үзүренин улукул чөк сөөртүп, үзүренин удуу-ла хөрүңнп ту-рар. Ленин атыг, Калинин атыг колхоз-тарын хову тургаларының селжаларында үзүренини белеткен.

Маленков атыг колхозтун Каз-Хөл бригаданынын төп турлаанда часкы та-рылга-биле холбоштыр агитхуудустун бир дутаары үнүн. Амга эки ачылдып турар.

Баштайгы үнүшкүндө

Чөөн-Хемчик районун Жданов атыг колхозунун тараа шөлдөрүндө Чадана МТС-тин Байгарадовча удуурган 16 ки-жилг механизаторлары чедө берген. Механизаторлар баштайгы хун-ле Аз-Хөлдө 250 ажим гектарын шыгын башырар илиртөөш.

Механизаторлар часкы тарылганы 9—12 ажим хун-нерде бедик агротехниктиг денелге эрттирер дөш бедиктен хүлээл-

ХОВУДАРЫНЫҢ АЖЫЛ-ИШЧИЛЕРИНГЕ

тарылга үзүндө көдөз ажил-агыйның ажил-ишчилерин өртүгүндө култура массалыг ажилдарын шың организа-стаарын улуг хамааржыр. Районун чам-дык колхозтарында часкы тарылга үзүндө ажилдаар көдөз ажил-агыйның ажил-ишчилерин өртүгүндө култура масса-лыг ажилдарын экижидеринче база ам-дырап-чуртталганына таарымчалыг бай-далды тургузурчине улашкан ажилдарын чорудуп турар. Чижээ, «Тиндөг» колхоз (директору эш Зайцев, партия эге органи-зациянын секретары эш Газырин) олар хову турлаанда 4 өрөөл, чымыг чы-рык, шүтүкүлүгү бажынын кылган, оон чанында чөм кылар черлг, столо-ваның туудун дооскан, чугалап каан. Хову турлаанда 2 өрөөл чунар бажын бар, орта наг суг тарылга үзүндө үргүлү белеп турар.

Мологов атыг колхоз (директору эш Се-редин, партия эге организациянын секретары эш Падерин) олар хову тур-лаанда таарымчалыг байдалды тургу-зурынче улуг кичээлгени салып турар. Бо чылын хову турлаа Улуг-Ажыкта улуг бажынын туудун часкы тарылга эгелээ-ринг бетиңде доозуп турар. Амга чунар бажын, столова база бар.

«Кызыл тук» колхоз Улуг-Ажыкта хо-ву турлаанда чаз бажынын, столованың, чунар бажынын туудун кымып турар. Часкы тарылганы үзүндө Саргал, Хайрыг, Улуг-Ажыкта ачылдып турар бригадаларга кино көргүзери-биле бир кө-жөр кино ачылдыр. Ой мыкшан колхоз-тар төвүндө ирак эвес черлерде брига-даларын колхозтарда кино тургустуушкан кизилер көргүзүлери-биле хандырар. Районун култура бажынын күжү-биле бир агитбригада часкы тарылга үзүндө колхозтарын хову бригадаларына оюн, шип, концерттерин көргүзүлөр. Ой мы-кшан колхозтар санында клубтар боттары-нын күжү-биле концерттерин хову турла-ларына организацыр.

Партия эге организациялары тус-тус бригадаларга агитаторларын бижылгасты. Илангыш СЭП райком оларын кылар илеткелдерин, лекцияларын, беседа-

Байдал дүвүреничиг апарган

ЭРЭИН, апрель 16. (Бистин корр.). «Чаз орук» колхоз бо чылын илангыш-биле 476 гектар тарааны тарып. Бүгү та-рылга шөлдүн 412 гектарын күтүн аң-дырып алган болгаш артканын улуг аң-дырып тарып. Часкы тарылганың илгү үзү чедип келген турла-ла колхозта 23 тонна үзүрени ам-даа арылашканын чы-дар, а бар үзүрени чүгө 30 тонна.

Тес-Хем МТС үзүрени арылаары-биле «С-3» машинаны чорудуп берген. Ой ма-шина колхоз төвүгө бир ай иштинде канды-даа ажил чок туруп келген бол-гаш машинист Гордилова бо хун-нерге ча-дир ону хөдөйдирп чадан.

Колхоз апрель 14-тен эгелээш часкы хову ажилдарын эгелээн. Ийи холуктарда чүгө 16 гектар черин илангыш башырар илиртөөш. Ой ажилдык көнүгү оюм темптинг болуп турарының чылдагыны мындыг: МТС-тен колхозче чоруткан ийи «НАТИ» болгаш үш «Универсал» деп тракторлар колхоз төвүгө келген урел-ген. Сөөлдерге тараа шөлдү ийи «Уни-версал» база үрелди.

Тес-Хем МТС-тин кыштады кылган септелген шак мындыг куду шынарлыг болган. Маңа хамыктын мурнуна МТС-тин кол инженерин болгаш кол агроному бурууштур. Илангыш МТС-тин кол ин-женери Дмитрий септелге чоруп турар үдө тракторларын канчаар септеткенин хынавай, анза-ла болу бүдөр ажил кыл-дыр салымшан. Септелге үзүндө механизаторларын ажилын, машиналарын техниктиг байдалын эки хынавай тур-галының түнелешинде ам деңгелдег бай-далга таваржып турар.

Оон-биле кады колхоз часкы хову ажилдарына база эки белеткенин албан. Сөөлдерге хову турлаа механизаторлар болгаш тараажылар хүлээп алырынга көнүгү белеткенин. Амга бажын бар-да болза, оу септөөнүндө кижэ анза чурттаар арга чок. Колхоз баштаар чери тарылгага ажилдаар кижилерге майгы-нар үндүрүп бөөр деп турар, а дүңүн соогу ам-даа хөвөр-ле болгай. Илангы болганда хүнүздө ачылдып кижилер анза канчап дыңатканыр? Механизаторлар оон ойталан туралар.

Тракторлар шиптуу үрелеш, канды-даа ажил чок туруп алганындан Сөөл-дерге барган колхозчулар-да, механизатор-лар-даа сөөлү үдө барык ажил чок олу-руп турар. Ажил улуг-да болза кылар ажил тынылбас. Колхоз баштаар чери часкы тарылгага ажилдаары-биле аят кү-жүн ам-даа таарыштыр организацып ал-бан.

Илангыш СЭП Эрин райком (сек-ретары эш Чиббэ), Тес-Хем МТС (ди-ректору Жигалов) «Чаз орук» колхозтун амгы байдалында чогуур түнелди кы-лып, илереткен четпестери чылда-рының улашкан боттук хөмчөгериң алы-ры чүгүлө. Оон-биле кады Тес-Хем МТС «Чаз орук» колхозта барган бригаданы дуржулгалыг кадрлар-биле четкелээри чүгүлө.

ларынның темаларын чогадып кылган.

Оон-биле кады колхозтарын, МТС-тин партия организациялары часкы тарылга үзүндө чорудар партиянын полит-масса-лыг ажилдарының планарын кылган, агитаторларын бригадаларда бижылган туралар.

Часкы тарылга үзүндө ачылдып турар көдөз ажил-агыйның ажил-ишчилерин өртүгүндө партиянын политиктиг ажи-лын күштөдирин, СЭП ТБ-нын болгаш ССР-ниң Министрлер Чөвүлениниң көдөз ажил-агый ажилдачыларына Киймы-рын, Октябрьның социалистг Улуг рево-люциянын 40 чыл оюнуң байырдалы-га белеткелдерин дугайында доктаалды, Улетүрүнү болгаш туудуу өргөлөн баш-жарарын организацын улам ийи сай-зырагайжыр дугайында эш Н. С. Хру-щевтүң илеткелдинг төстөрүн база эске-де-даа чүгүлө документтерин чүгө та-ныжар эвес, харын хамык-биле өөрө-нөни организацын чүгүлө. Аллинган со-циалистг чарыштарын хүлээлгелерин түнелдерин часкы тарылга үзүндө тү-гүлүч үндүрүп, мурнакчыларын тургу-галын солгунтуруп, трактористер аразында чарыштын тилекчилериниң шиптир кы-зыл түкчүлүгү тынысп турарын органи-зацыр.

Бригадаларга көргүзүп самбыралары, агит-хуудустарын үргүлүч үндүрүп, час-кы тарылга үзүндө ажил деректи ме-жекладг организацын турган, час-кы тарылганы агротехниктиг бедик до-неге кыска үдө эрттирер ужурут.

А. АГАН,
СЭП райкомунун секретары.

Владимир Ильич Лениннің төрүтүнгөн хунунге уткуштур

БИСКЕ ХОСТАЛ ХУНУ ЧАҢНЫК ӨТТҮР ДЕГГЕН, БИСКЕ УЛУГ ЛЕНИН ОРУК ЧЫРЫТКАН

Максим РЫЛЬСКИЙ.

Партия-биле бүгү чүректен кады бис!

Хей чүс чылым дүңү баскан сайылгаанын Көсөй чаа-чаа туудулары херелденген. Ам-даа бисти Ильяичиниң мөңгө холу Ажыл-шече, мадырлаче башкарып тур.

Ай-балдын кожаысче дөгөйи, Амырал чырык тууду белиттисе. Бүгүдөгө тайбың дөш демисеңип, Бүгү чонга аас бажин күзеп тур бис.

Улустарже толугусту сунуп алган, Акынык бооп, каттыжаал деп кыйгы салып, Улустарын делегейде найыралинан Амты тайбың мөңгө күзүп көрүп тур бис.

Улут Ленин чагылары өскөрдү чок! Партия-биле чүрөктөн каттышкан бис; Улус шунту оон-биле коммунисттик Барык өскү бедипче дөш ажил-шече.

Н. ЗАБИЛА.

Ильичиниң чагы-биле

Ажылдары — бистин чуртта аас-кежин. Ажылдар-даа кижилерге шунту четчир. Хекнер бажин алаа халас акызыннар — Хей аккан оларга-даа ажил бээр бис.

Украина делегнерин кижир аккан Улут күштү, калбак, төрөк хемия көрөм. Мөңгө күштү ырактардан чыгып алган Мөңгүвенген, ас-көс өңүтү Диепр ол.

Имчалла-даа оон орун күштү, быжыт Плотина дуглай, кижир турутулган. Ичкар орта турбизме көсөй суглар Плотинадан шурап бадып кирип турар.

Диепрде турбизилер бистеге ам Диепр чокка ажилла-даа берип турар. Украина заводтарже электри тогун Удзирнар дамчытыр-ла берип турар.

Электри тогу чырыкты-даа биске берип, Рельсеп трамвайны маанил-даа, Заводтарда ажил-бүрү станоктарын, Саны көсөй моторларын шыкчедин тур.

Кайтамчыкты электри чырыктызын Хамык чоннар өртүр кылдыр ыгысып бээр деп Биске Ленин шак-ла ыдыт чыгып берген, Бистер ону кезе шакта утас-даа бис.

Кончуг делем чуртувусту, хемнерин-даа, Хову шөлдү элбес оттар чырытканын Бистин ынак Ильяичиниң ам бөгүне Бистер-биле кады көрүп, өскөс болза-аар!

Көрүнер-даан: кезе боорга сонгаларда Хеглуг оттар сан чок көсөй ыдыстар-да! Хоорай-даа, көдөдө-даа бажык санай Хоор чонку чырыктыдан өртүшкүлүүн.

Ильяичиниң лампочканы чыл-ла бүрү Бистин чуртта чөрдөк санай көрдүк тур. Ильяичиниң чонга берген чагыларын Бисте мычар чайымынча боттанып тур.

В. И. Ленин Петербургтун «Ажылчын аңгыны хостаары дөш демиселдиң эвилелиниң» кежигүннери-биле кады олурар, 1897 чылда.

КЫШКЫ ОРДУНУ ШТУРМНААНЫ

(В. В. Маяковскийниң «Эки-дир» деп шүлгүлелиниң алдыгы кезээндөн)

Каргыс шагда хадып турар	Ханы бодал бодангылап, Ленин дүргөн басып турган	Дуалааным Петропавловск	Чажыт демде— чырык фонарь
Бажан шагда октябрь ай хаттар-биле	Картааның баарында Подойский туруп айткан,	— Чуура шааптаал! халдаашкынче! буруңгаарлаал! халдаашкынче!	кыры-биле хадып өрткен.
Автомобиль, трамвайлар Троицкий көвүргүзүп	Атакалаар чердерине бичин туктар шанчып турган.	Дүгдө турар	Түр чааак кижилери кайда сизер? Дүгүп бердер!
Анаа демир хоопна-биле согунаадыр маңап турган.	Чаштын дөзөр черия чок тур.	Шагынар ам төнгөн-дир — деп, Шах ол ында ыржым турда, Дамырткайдыр Дагжан үнгөн	Хамык улус Смоленскда хөрдөктерин хере дымташ, Байгамчык хей медзелерин мыр-бизе хеме шаапкан.
Нева хем көвүргүтүң аадында тур.	Чаштыганы шөлөң каап көр!	Эң-не баштай— ...Эң-не сөөлгү чааыс бо...—деп,	Эдирштир чир-шөң кылдыр мырдашкан.
Нева хем көвүргүтүң аадында тур.	Башкы орду кайда сен дөш, байзалардан	Эртеңе дээр аршин четпес те артан, —	Чөөн чүктөс үнгөн херел холун сунуп үңүп келди.
Башкы орду ланчымыларын чууруп дүжөр.	Кымылдары— гвардейлер чоруп оор.	Чөөн чүктөс үнгөн херел холун сунуп үңүп келди.	Очулдурган М. Ленин-Лопсан.
Бажараңнан машинаның дөзүрүн үңүп алган,	Ажылчынар, далайчылар, адымдарың отряды	Эртеңе дээр аршин четпес те артан, —	Чөөн чүктөс үнгөн херел холун сунуп үңүп келди.
Шарып багган бүрө-даа дег, сыннып алган,	Чыдаларын кызыңадып чедип келгеш, Шыгырт кылдыр тулунталган ордунун бооастаан	Эртеңе дээр аршин четпес те артан, —	Чөөн чүктөс үнгөн херел холун сунуп үңүп келди.
«Чарын баштааш, ойтур октаал! тура халаан кудалары!...—деп, Гатчина кайы сен дөш Беренский карак ажит тутсувтуган.	Арбак-биле бооастаалаан дег аснакташкан...	Эртеңе дээр аршин четпес те артан, —	Чөөн чүктөс үнгөн херел холун сунуп үңүп келди.
Дээрбектедир Башкы орду харагызын:	А кырындан хоорайны буза чааа девискен дег.	Эртеңе дээр аршин четпес те артан, —	Чөөн чүктөс үнгөн херел холун сунуп үңүп келди.
Дендин ховар сылдыс караа чайнап турган.	А кырындан хоорайны буза чааа девискен дег.	Эртеңе дээр аршин четпес те артан, —	Чөөн чүктөс үнгөн херел холун сунуп үңүп келди.
Казармадан Мильон джир кудумчулап, Казырмайла	А кырындан хоорайны буза чааа девискен дег.	Эртеңе дээр аршин четпес те артан, —	Чөөн чүктөс үнгөн херел холун сунуп үңүп келди.
Бексолым полка шерин диргедип ор.	А кырындан хоорайны буза чааа девискен дег.	Эртеңе дээр аршин четпес те артан, —	Чөөн чүктөс үнгөн херел холун сунуп үңүп келди.
А Смоленскда тулчушкуннар,	А кырындан хоорайны буза чааа девискен дег.	Эртеңе дээр аршин четпес те артан, —	Чөөн чүктөс үнгөн херел холун сунуп үңүп келди.

Хона НАМСАРАЕВ.

Ленинниң генийинге мөгейвишаан

Хунуустун чырым, чылым улугташтын Күштүг изит, чылыг херел болуп келир. Шуурганга чалгып үнгөн океаның Шуудугузу улам китеп, өзүп үнөр.

Хунуустун изит, чылыг херел дег Ленинниң өрөдхи чырып турар. Күштүг чалгып, хөгөп үнгөн океан дег Ленинниң генийи тилеп турар.

Ону канчан сестер-биле сөгөп ханар? Оон туржук саннар-биле канчан түңнээр? Ильяичиниң өрөдхи чуртталганы Изит чылым, чырык чаагы кылып турар.

Ол-ла улут гений, номнал менгештереп, Оран чуртка аас-кежини долдуруп тур. Улут бажык Ленинниң күштүг чүрө Улус бистин чүрөктөс дигит оон чир.

Ленинниң улут туштун ада-биле Улут берге тулчушкунга тилең-даа бис, Ленинниң кымысканы чырык-биле Улус бистер улам, күштүг апарган бис.

Генийниң улут өңдүр чаагай ам Мурнукудан артык эле болуп турар. Генийниң өңдүрүнү мурнуга мен Буура бажым догтайташтын мөгейер мен.

Б. ХӨВЕНМЕЙ.

Араттын үнү

Азияның дүмбей ханы дүвү черде Бажык сөөкка, харык дүвө бажымынгар Азыргачы—арай боорда дымчалыр үн Кайтаалчы, дуаламчы өрөп турган.

Далай чалгып эриктөрже ажа халып, Даштыг шуурган димчиреп-даа турган болза — Дымчалыңга кичээлгелгел мерген Ленин Тыва арат үнү-дүр деп ылап билген.

Азияның дүмбей дүвүн Ленин бажык Мөңгө шакта херелденчир чырыдыкан, Араттарын човулаанын тамызындан Мөңгө мадыр орус улус үштүп хостаан.

Амгы хунде тыва сестер орус, казах, Немец, татар дымдар-биле катчы берген. «Араттын сөзү» чөгөз бажин тургустууга, Немец, болгар дымдарда чөдө берген.

Ильяичиниң маволейниң кожазында Улут Кремль ордунун илдинден Изит сөгүт, чоргаар, чылыг арат үнү Улут чуртта, делегейде дымчалып тур.

Ленинниң чөгөздары арат үнде — Тыва дымда илде чокка номчуттунган. Ленинниң өңдүр чаагы дүрүзү ам Тыва чонну келир үжө хей-аыт килрген.

Ленин болгаш Горький

(М. Андреевниң сактышкыннарындан)

Максим Горький Петербуртка чедип келгенде даңгаар-ла ном үндүрүчү Константин Паитицкийниң бажынында көзүп доктаар турган, оон бажынында ол ийи бичи өрөдиги чүе. Оон Петербуртка турган хүнериле Паитицкийниң улут апартарында өртөдөн кезеке чедир өңчө ажил-бүрү кижилер: литераторлар, чурукчулар, шындык болган операның артистери, студенттер болган ажылчынар долу болуп чүе, мычанган ол бажыны халыктын социализм өңчө ажил-биле хайгаарал турган.

Бис 1905 чылдын ноябрыда Петербурга чөртүр деп тургустуу, баштай «Чаа амчылдыр» согуштук редакцияныга барлаа, а оортан Паитицкий сугже чөртүр деп Алексей Максимович меңгө чугаалаан.

Бистин ач чораз чүт-хөөвүстү бисти уткаан төрөдирлик, өңчүрүмис ач алганнар, а бис Горький-биле редакцияже чоруккан бис.

Горький биле Владимир Ильич Ленин анаа өңчө баштай ужурашкан, танышканнар.

Ленин артык өрөдирден бисче уткуштур үнүп келген, Алексей Максимовичже дүргөн чедип келгенин утпаан мен. Олар боттарынын колдарын үр-ле тулукшаннар. Ленин өртүшкүтүп катырып турда, а Горький дык-ла сүргеп, черде казан кезөдөгизин дег, өңчө дованниң чугааламчылар ордунда, чөөн үр-биле мында деп каттап чугаалаан:

— Ага, мындай кижилер сизер ааа... Эки-дир, эки-дир. Мен дык-ла өртүр, дык-ла өртүр тур мен.

Паитицкийлерге чедип келгенинвесте, өлөөн-өс үр болганда Алексей Максимович меңгө мында дөш:

— Көрдүң бе, сөөң-биле калдып кижиле таарымшак-дыр бис... Шынап-ла — көчүтү эки-дир бе?

— Кимниң дугайың ол чугаалаанын доран-на билги багым, мычаз-лаа ошу шуугаалар дөш, «жөтөз айттырым:

— Кимниң дугайың чугаалаан олур сен?

— Бажыны дугайы деп чүтүр? Че,

Ленинниң дугайы-ла болгай. Экинчи аа! Ону сен меңгө мурнуңда-ла чугаалаан, мен мурнап ону көргөн мен дөш мактанма,— деп чугаалаан мырнай бичи уугуларым доосту.

Ол даңгаар улугу берген бичи уугуларга дөмейлеш бээр турган.

Россияның социал-демократтыг ажылчын партияның V съездинде 1907 чылда Лондонга чөдө берген, Горькийниң Ленин-биле ужурашканын утпаан мен.

Британ музейден ырак өвөсте «Исперия» деп гостиница бисти Ленин чедир берген. Ол гостиница дык улут, шык, таарымчача чөтү сүргөй бажын чораз, мычаз-даа оон өскө бажык тымылаан-ла чорон.

Горькийниң дөш Ленин мында деп човал чугаалааның сактыр мен:

— Бис ону доктурган, аартыр боор бис! Ол дөргө, чымчак бойдустуг черге, эки ажалга тааржыр кижиле болгай...

Шынап-ла улут өвөс өрөдиги кшты шык болган карагы, өрөк иштиниң чартын эзеп турар улут орун бар, газ-биле чымдар даш шоолуг чыгып бербес. Май-даа турган болза, өл-шымк болган соок турган.

Ленин орунга чедип көзөп, чоорганмы тууду көргөш, бөдүнүң калымын дугайында сажым човарынга Горькийниң ынак эвезин билир болгаштын чартык үр-биле меңгө мында дөш:

— Ах чоорганнар мырнай шык-тыр, ону кургата, оода-ла бо өөдөк доктаа-ла кургата. Бистин Алексей Максимовичиңе чөдүр бээр, мычар барза банчал-даа таарымшас.

Ол мынакшыдыг сажым човашкын меңгө кайтамчытыг-ла дөштүг болган. Кижилерин, мынакшы эштерин Ленинниң кайы хире сажым салымшык-биле көрүп билгирине, бүтү-ле чүвени өскөрдү билгирине болган чүтү-даа утпаанын мен оон соонда каш удаа боттороор арталып болган мен.

Ленин үнү чорукканда, Горький таарымчача чөк өрөдиги иштине газ-биле чыгыр дашты таарымчача соңдаан өжикке

чедир үр-ле кылашкан, чаңчыккан аайы-биле салымны ужуң доктап, асмынга ба-тап турган, а оон соонда ханы бодал-биле мында дөш:

— Кайтамчытыг-ла кижиле! Алексей Максимович съездине хары-даа бажылар өргөдүп кылдыр чалатканын-га дык сеткил хайнып, өртүп турган. Ол чорук Россиядан келген ажылчын эштер-биле оу онза чокулаштырган.

Съездиниң бүтү хурааларыга олуршкан, Максим Горький төлөзөрин чугааларын болган хары-даа тус-тус сестерин бөдүңгө дык-ла саяныктырып ап, катап-катап ужуражымшык боттор оон Ленинге улам-на улус-биле мынакшымын хайныктырып турган.

Хей нуруу аштап чурттап чорук өртүрүмисиниң кеңенилгенин оода-ла бар шык-биле экиндер дөш съездиниң хураал турган хүрөөнүн бажымынчө боттор-боттары, пивку кораннерге чедирине организастан турган бис.

Горькийниң «Ава» деп номунуң дугайың часарлар аразында төлөзөр дык чугааламчы турганнар. Ол номга ажылчыннар таарымшан, мычаз-даа оларнын чамдымынча нөмдө көргүзүп турары амыраллаамындан арай кээс кылдыр көзүлгөн. Шүтүмчүлөдү уртатчу үнөлөр болган оу дынаккан чорук хиренин, ол чорук Горькийни комундакан, мычаз-даа чөптүг өвөс амырал-биле кижиниң демиселдини тыттып келгени черде дык эки, мычанган чараш болуп ужурут деп бо улаада Горький ийи-биле маргы-жан турган.

«Ава» деп номну улут болушкун деп санааш, Ленин, ол номну дык бедип-биле үнөлөң, оон-биле калы интеллигент революционерны өңчө өртүрүмисиниң нөмдө чөптөстөр хамыктын мурнуңда ол деп көргөн.

Немец социал-демократтарын калды кылдыр көргөш Горький бир катап Ленинге чугаалаан. Горький Берлинге турган, Бебель, Баутский, Карл Либкнехт, Роза Люксембург олар-биле база өскөрдү-биле-даа көрүшкөн.

1905 чылдың дугайында, Москвага болган революцияны дугайында Горькийниң чугааларын немец социал-демократияны баштыкчыларын сонугурашканнар.

Немец социал-демократтарга чоразымын дугайың Ленинге Горький шоолугу аялга-биле чугаалап бөргө, Ленин карак чажы төгүлгө тадыларын катырган болган улам-на чаа-чаа чүлүлөр дугайың Горькийден төмөс-батпазы-биле айттырып турган.

Горькийниң аңгы чөгөздары-биле ужурашканы Ленин дык сонугурашкан. Горький Бернар Шоу-биле танышкан, Америкага чораш ужурашканы Г. Уэлс-биле көрүшкөн болган шоолуг сурак чөдө

Ону уткуш ап тура, Горький бичи оолдугу мөлдөп турган. Оон чурттап турар байдалы Ленинге таарымчачык болуп дөш, ол анаа дымташ, күш-шылдак не мен алган дөш Горький дык-ла күзөп ордан калган.

Далайга хун-бүрү балыкташкын оларын байыны-лаа көнүзүрөтпей, шыптыктавай, бот-боттарынын аразында чугааламчы арганы оларга берип турган. Хеме олар-биле калы чүлө ол черин балыкчылар болган мен калы чоруп турган мен.

Нижний Новгород дугайың, Волга хемниң дугайың, бөдүнүң бичи чоразымын дугайың, кырган аазы Акулина Иванованың дугайың, бөдүнүң анык чоразымын болган чер кезип чоразымын дугайың Ленинге Горький чугаалап берип турган. Алаамы сактып чугаалап, кырган ачанын дугайың чугаалап берип чоразы.

Ленин чаңчыккан аайы-биле икитеркен карактарын кылаңгыттышкан, Горькийниң чугааламчы кичээлгелгел дымчалар турган, мычанган бир катап Горькийге мында деп чугаалаан:

— Ону шунтууң бижэен болуураа эки-дир ийи. Ол бүтү кайтамчытыг со-луң болур, кайтамчытыг...

Горький ол доран мыттавай барган, өңчөкунун чөдүргөш, мында деп хөгөтүг өвөс чугаалаан:

— Бижир мен... Бажан бир шагда.

Шуут-ла булуп бүтүрүп билгир Горькийниң чугааламчы Ленинге Горькийниң улут күзө-биле көргүзүп турган. Олар Бувийге болган Неапольдун кы-тыгдарычө чоруп турганнар.

Горький дык эки чугаалап турган. Ол ийи-үш сестер-биле бойдус чорумдарын илередин, бөдүшкуну болган кижини чуртуп көргүзүп билгир киж чүе. Оон кы-дыг мөзү шынарын Ленин онза магадал турган. Горький бөдүнүң таламындан Влади-мир Ильичиниң бодаларының тодазын болган утаанын көсүп илередин, кижини болган болушкуну дөрт, бөдүн болган кайтамчыктыг тода көрүп билгирин магадал ханкас турган.

Мен бодаларыга Ленин ол үдөн өгөзөп Горькийге көчүтү мынакшаан. Ленинниң адаа азынанын черде көр-

Ону уткуш ап тура, Горький бичи оолдугу мөлдөп турган. Оон чурттап турар байдалы Ленинге таарымчачык болуп дөш, ол анаа дымташ, күш-шылдак не мен алган дөш Горький дык-ла күзөп ордан калган.

Далайга хун-бүрү балыкташкын оларын байыны-лаа көнүзүрөтпей, шыптыктавай, бот-боттарынын аразында чугааламчы арганы оларга берип турган. Хеме олар-биле калы чүлө ол черин балыкчылар болган мен калы чоруп турган мен.

Нижний Новгород дугайың, Волга хемниң дугайың, бөдүнүң бичи чоразымын дугайың, кырган аазы Акулина Иванованың дугайың, бөдүнүң анык чоразымын болган чер кезип чоразымын дугайың Ленинге Горький чугаалап берип турган. Алаамы сактып чугаалап, кырган ачанын дугайың чугаалап берип чоразы.

Ленин чаңчыккан аайы-биле икитеркен карактарын кылаңгыттышкан, Горькийниң чугааламчы кичээлгелгел дымчалар турган, мычанган бир катап Горькийге мында деп чугаалаан:

— Ону шунтууң бижэен болуураа эки-дир ийи. Ол бүтү кайтамчытыг со-луң болур, кайтамчытыг...

Горький ол доран мыттавай барган, өңчөкунун чөдүргөш, мында деп хөгөтүг өвөс чугаалаан:

— Бижир мен... Бажан бир шагда.

Шуут-ла булуп бүтүрүп билгир Горькийниң чугааламчы Ленинге Горькийниң улут күзө-биле көргүзүп турган. Олар Бувийге болган Неапольдун кы-тыгдарычө чоруп турганнар.

Горький дык эки чугаалап турган. Ол ийи-үш сестер-биле бойдус чорумдарын илередин, бөдүшкуну болган кижини чуртуп көргүзүп билгир киж чүе. Оон кы-дыг мөзү шынарын Ленин онза магадал турган. Горький бөдүнүң таламындан Влади-мир Ильичиниң бодаларының тодазын болган утаанын көсүп илередин, кижини болган болушкуну дөрт, бөдүн болган кайтамчыктыг тода көрүп билгирин магадал ханкас турган.

Мен бодаларыга Ленин ол үдөн өгөзөп Горькийге көчүтү мынакшаан. Ленинниң адаа азынанын черде көр-

Ону уткуш ап тура, Горький бичи оолдугу мөлдөп турган. Оон чурттап турар байдалы Ленинге таарымчачык болуп дөш, ол анаа дымташ, күш-шылдак не мен алган дөш Горький дык-ла күзөп ордан калган.

Далайга хун-бүрү балыкташкын оларын байыны-лаа көнүзүрөтпей, шыптыктавай, бот-боттарынын аразында чугааламчы арганы оларга берип турган. Хеме олар-биле калы чүлө ол черин балыкчылар болган мен калы чоруп турган мен.

Нижний Новгород дугайың, Волга хемниң дугайың, бөдүнүң бичи чоразымын дугайың, кырган аазы Акулина Иванованың дугайың, бөдүнүң анык чоразымын болган чер кезип чоразымын дугайың Ленинге Горький чугаалап берип турган. Алаамы сактып чугаалап, кырган ачанын дугайың чугаалап берип чоразы.

Парторганизациялар секретарьларының семинары

Чокта чаа СЭКП-нің Улут-Хем райкому район төвүндө албан черлеринин болгаш бүүдүргөсүнүн партия эге органдарынын секретарьларынын дуржуулаа секретарьларын эрттирген. Ол семинар парторганизациялар секретарьларынын ажылаа мергелин бедидеринге ажытып болган. Райком семинарын болуун, апаа боттарыннын ажылынын талаа-биле чүгө чугаалаарына белекелдик келгени секретарьларга баш бурун-гаар сагындырган турган. Эки белекелдик семинар солун байдалдык болуп эркен. Тус-тус секретарьлар боттарыннын парторганизацияларыннын ажылын канчаар тургусканын, ажылы оон ынай канчаар чорудар деп турарын апаа чугаалап, билдирмес айтырылганын тодоргалдап, четтеринин дугайын шүгүмчүлөшүп, дуржууганын соңурууга-биле солчуп турганнар.

«Партия эге органдарынын ажылынын планнаары», «шпитирлеринин күөсөдөини контролдоолору», «партия органдарынын үчүдү болгаш өткөдү», «партия хуралдары болгаш оларыннын белекелдери», «коммунистер партиянын даамдарын бээр болгаш оон күөсөдө-лөри хынаары», «хей-ниги органдарынын партияны удуртулга» болгаш оон-даа есе айтырылганын дуржууга солчүшкүндө болуп өткөн.

Шагаан-Арыг хоорайнын № 2 ортукмашкоошканын парторганизациянын секретары эш Долчанмаа эге органдарынын ажылы дугайын чугаалаарына белекелдик келген: — Школада парторганизациянын ажылы школа коллективинге өөрдөлгө-кижизилдиктегиле ажыдып экижидеринге уланган турар ужураат. Парторганизациянын ажылын бистер ай санында планнап, ында айткан чүдөдөри чогур хуусааында күөсөдөп ай турар бис. Ажылы планын чогалаш тургузарынын мурнуна, школа директору-биле болгаш өөрдөлгө эргекелди-биле сүмөсөшүп, школанын иштинки амдыларын айтырылганын партия хуралына чугаалаар дугайында саналып кирип, культуура-массалык болгаш массополиттиктик ажыларын чорударын планга айттып, ол планын коммунистеринин нинти хуралына бадылаан ап, а күөсөдөинин дугайын дарааында айнып эгедизе коммунистерге информаттап берип турар бис — деп, ол чугаалаан.

Өткөт-сонгудалык хуралдын соонда партия хуралдарына шпитирлеринин күөсөдөинин, партиянын кежигүгү даамдарын хавырмалашканын, интернат кижизилдиге ажылынын, өөрдөлгө-лөни бирги үдүдүдө түнөөлүн, комсомол болгаш пионер органдарынын ажылынын, агитколлектив ажылынын дугайында айтырылганын чугаалаашканын, амгы үдө ол айтырылганын тала-

зы-биле шпитирлеринин күөсөдөини кан-дыг инээлдиге болуп турарын эш Долчан-маа семинарнын киржикчилеринге со-нуургалып чугаалаан.

СЭКП райкомунун коллективинин партия органдарынын секретары эш Филиппова ында партия хуралдарынын эртин турарыннын практиказын чугаалаан. Партия органдарынын коммунистеринин хуралдарында солун айтырылганын чугаала-жып турар. Ылангыя «Коммунисттик биче сеткилдин», «бот-боттарына дуулааар кассанын ажылы», «ажылаа культуура дугайы», «коммунистеринин шүгүмчүлө-ч саналдарынын күөсөдө-лөри» болгаш еске-даа айтырылганын чугаалаажырына коммунистер илдекейлиг киришкенин эш Филиппова чугаалаан.

Шагаан-Арыгнын № 1 ортукмашкоошканын кандидат бөлүтүн органдарынын эш Мариева СЭКП кежигүгүгө кандидаттар-биле болуун ажылынын дуржууганын семинарын киржикчиле-ринге чугаалап берген.

Чамдык парторганизациялар партия-жи-органдастг болгаш партия-жи-поли-тиктик ажыларын ам-даа өдө тургус-пайн турары семинарга илерөөн. Райпо-да парторганизация (секретары эш Докарева) ай санында чорудар ажылынын планын кылбайн турганын илерөөн. Суд болгаш прокуратура коллективинин партия ор-гандарынын өткөт-сонгудалык хурал эр-кенден бээр план чок ажылап келген. Шагданын район салбырында, суд бо-лгаш прокуратура коллективинде партия эге органдарынын үш айнык дургу-зунда партия хуралдарын чүгө чангыс-чангыс улаа чымылдырганнар, олар район-нуң партия конференциянын шпити-рин бенин коммунистерге мычтага че-дир таныштырбааннар.

Бүдүргө черлеринде партия органдарынын социалисттик чарышты дыка эркендей органдары турарлар. Райдү-ет-пүр комбинатында болгаш районун бүү-дүргө черлеринде тус-тус ажылыларын социалисттик хүдөөгөлери чок болуп турар.

Анык коммунистер-биле ажылаа эки-жи-вуйн турарын, ол ажылы СЭКП райко-мунун органдарын эки удуртпайн кел-гени семинарнын киржикчилери шүгүмчү-лөшчү болуп чугаалап турганнар. Рай-по-да партия кежигүгүгө кандидат эш Карапайын кандидат стажы ам 4 чыл ажып турар. Мыччаарга ында партия ор-гандарынын коммунистерини кижизил-дери талашы-биле боттот ажылаа чорут-пайн турары илерөөн.

Партия органдарынын ажылын улам экижидеринге, четтеринин узуулаа-рына ол семинар улуз ужурууга-биле таарышпас.

К. ЧАМЗЫРЫН.

Партия хуралын чүгө чымылдырбайн турарыл?

Тес-Хем райкомунун коллективинин партия эге органдарынын үчүдүгө киргенден бээр 3,5 ай болду. Мыччага чедир партия хуралына кандидат-бир чүгү-ла айтырылганын чугаалаар дугайында чарлаа-даа дынаадам, хурал-даа болуп кербеди.

Сөөлү үдө партиянын болгаш чазак-тын дыка чугула шпитирлери үнүзөөн. Коллективтин бодунда-даа хуралдарга чугаалаажып болуу амдыралчы айтырылганын

дөй. Ол бүтүн партия хуралына чугаа-лаажырын органдарынын парторганизация секретары эш Сарбаа соңурууга-биле келген. Эге органдары партия ху-ралын айда бирөөдөн эөөш өвөс катан чымылдырып турарын СЭКП Уставында айткан. Мыччаарга бистиң партия ор-гандарынын хуралы 3—4 айлар иш-тинде болбайн турары канчаа-даа таарышпас.

Коммунист Б. БАДАРЧЫ.

Эки ажылдыг профэвилел комитеди

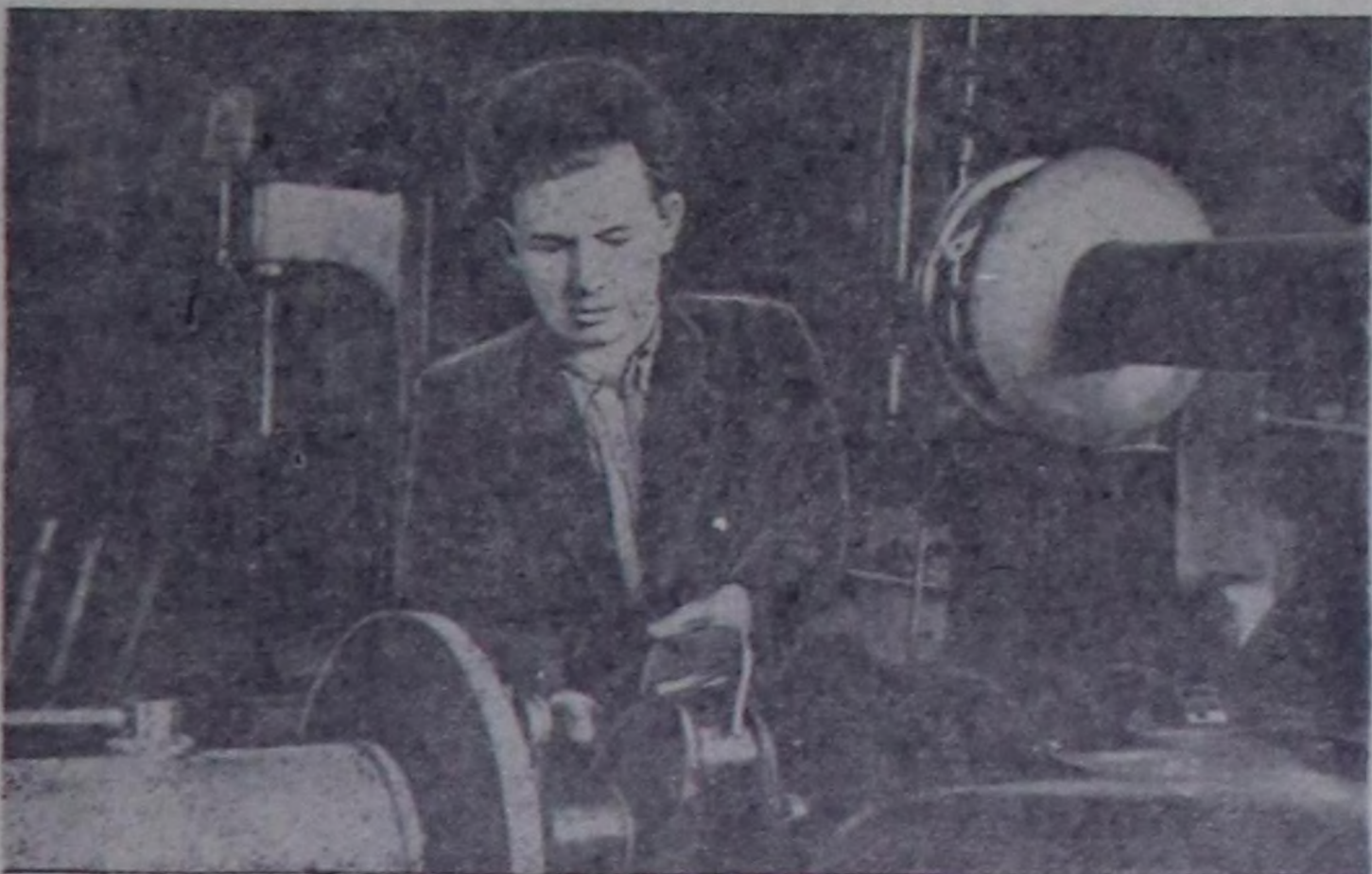
Барыш-Хемчик районун эри-Барлык че-ди чыл школанын профэвилел комитетинин (даргазы эш К. Бельтюкова) үчү-дүндө школан башкыларынын болгаш ажылдаачыларынын 40 ажыг профэвилел кежигүгүнери санатылып турар.

Профэвилел кежигүгүнери нинти ху-ралдарын болгаш бүүдүргөсүн чүгө чугаалаар мектеп тургучу чымылдырып, апаа школан өөрдөлгө-кижизилдиктегиле ажылынын, башкыларын болгаш школа ажылдаачыларынын амдырал-чурттаа-жынын айтырылганын чугаалаажып турар.

Школан, оон интернаттын амыт-шевер байдалын экижидеринче профэ-вилел кежигүгүнери чүгө мектеп эки

органдастпай келген. Чокта чаа коллек-тивтин кежигүгүнери школан болгаш интернаттын башкыларына ысф-биле чугаалаажып турар. 120 кижиге чурттай 6 өрөөн интернат тудар дугайында эри-Барлык кеде Со-веттик ажылы чоннарыннын эгелекчи саналып школан коллективин ол-ла до-раан деткивишпаан, 180 чүдүктарын бот-тарыннын күжү-биле белекел, тудат че-риде дүжүрүп алгал. Коллективтин кежигүгүнери ол интернаттын тудууга дыштарын хүн санында-ла дуулаажып ту-рарлар.

И. МЕЛИН-СЕНГИ.

Кызылдың механика мастерскаянын коллективин Улут Октябрьдин 40 чыл оюнга алдар болдурган чарыкча киришпаан, күш-ажылы чедикчиле-ринин чедип ай турар. Бүүдүргөсүндө шалыччыларын саны улам көөсөдөп турар. Чижээ, ховорлакчы Николай Петрович Музлаков бедиктен чаа хүдөөгө-ни алгаш, эи санынын бүүдүргөсү оналгазын ийи чарык катан ажыг күөсө-дөп турар.

Чурукта: Н. П. Музлаков колечатых алдым тоюлган тур.

Фото П. Колостуу.

«Тыаа тудуу» престижинин тудуу-жулары Май 1-ге чедикчиле-ринин ужуражыр дээш улам күөсөдө-лө-ринин ажылап турар. Ленин куудумчу-зунда 16 квартиралык бажында ажылап турар шутактуршкычтар ол бажынын Май 1-де ажылаа шутт кирир дээш демисежип турарлар.

Чурукта: шутактуршкычтар Бригадир Таянса Андреева Козлова Ол ажыл нормазын 130—140 хуу күөсөдөп турар.

Фото П. Колостуу.

Школарга отпулар ыяш

Танды районун Ленин аттыг колхозу Алаак эге школанга болгаш медпункту-га келир чылдың оттулар ыяшын кылып бээр-биле керээ чаргаш ыяш белекээр тускай бөлүктү тургускан. Болук ийи хүн школага 75 кубометрин, медпунктуга 50 кубометрин калкып 35 кубометрин амилега чанында эйкеп дүжүргөн.

Токпак ыяш белекелдинде ажылап ту-рар колхозчулар Онежик, Ак-оол, Дестек олар хүн нормазын ажыг күөсөдөп турар-лар.

Т. ТАЖИ-САМБУ

Чаа-Хал районун Ленин аттыг колхозу Ак-Тургу ортукмашкоошканын хал бээр керээзин багай өвөс күөсөдөп турар. Бри-гадир Ортун-оолга удурткан 50 кижизил-дери боттада 2000 кубометр ыяш белекээр планын шалыктын күөсөдөп школага хүдөөдүп берген. Школа ыяшын 4 машина-биле сөөртүп өгөдөй берген.

С. СОТНАМ.

Каа-Хем районун «Ленинчи орук» колхозу Бодрова эге школанга отту-лар ыяш белекээрин шпитирлөөш баш-кылар коллективин-биле каттышкан шөф органдарына. 150 км ыяшты калкып школа чанында дүжүргөн. Черде 70 кубо-метрин белекээр.

Шөфө колхоз даргазы Сарапулов, башкы Калинин, эми Григорьева, дарган Попков болгаш еске-даа мурнакчы ажыдааннар.

М. ШЫДЫРАА.

Ийи чүс мунну эрттер

Андрей Иванович Чумарин бодунда бы-жылдагы «ЗИС-5» автомашына-биле ка-питал септеге чокча 200 км кило-метрин мандашты эрттерин хүдөөдөп турган. Автомашынын камыг башкылар билдирини мастери, Хову-Авсы ком-бинаттын сурагыл чолаачыны эш Чума-ринин сөзү боттот ажылаа-херестен ка-рышпайн турар.

Апрельдин 1-ге чедир 162 муң кило-метрин эртен болза-даа, эш Чумаринин машинасын техниктик хынаадаа кандык-даа септеге негетимес болган. Мерге-жилдик башкыларынын болгаш камыг эдилелдин түнөөлө эш Чумарин бири-ги карвалда 700 литр, а ол автомашы-на-биле ажылаачынын үзүндө 7860 литр бензин камналгалык болган.

Андрей Иванович боттот ол камналгалык бензинин-биле «ЗИС-5» автомашынын 23 муң километрге маңадып азы Кызыл-Абакан аразына барып чарык чылда ажылап болур. Капитал септеге чокча 200 муң километр маңадып дээш согу-ланы Октябрьдин алдарыг 40 чыл ою-га уткуштур чедип алырына эш Чума-рин бүүдүргөдү.

Н. ТЫМЧУН.

Колхозка шөф

Кызыл-Даг школанын өөреникчиле-ри, башкылары болгаш ажылычыны Бай-Тайга районун «Тилеке» колхозу-нуң ажыг-агылына дуулаажып турар. Чокта чаа № 2 хову бригадынага вос-кресник органдарына 25 га черниг дажын аптаан. Ол мышка хову турлаа-да тудуп турар чурттаага бажынын тудууга база киришкенин.

Школан коллективин болгаш өө-реникчилери өөрдөлгөдөн хостуг шактарда шөфтоожикчилери органдарынын план-наан. Өөреникчилер чайгы дыштаналга үзүндө колхоз бүүдүргөсүнине масса-мы-биле ажылаачынын хүдөөдөп турарлар.

М. КЫЗЫЛ-ООЛ.

ССРЭ-нин Дээди Сөвөдөинин Президиумунун Даргазы К. Е. Ворошиловтун Кыдат Улус Республикада чоруп турары

Кыдат парлалганбын бижип турарбы

ПЕКИН. (СЭТА). ССРЭ-нин Дээди Сөвө-динин Президиумунун Даргазы К. Е. Во-рошиловтун Кыдатта барганынын дугай-ында хей саныг материалдарын апрель 16-да төп солуннар парлаан.

«Жөнмөнжибөө» солун чүрөктөп ха-нымындал утуш алышкын дугайын мурнуку чүдүлгө оналал демдегел-шаан, бижеши болза: «Кыдат-совет най-мрал үе-шагыны бүтү шыгалдааларын ажып эркен, Хунхэректин-даа, бүргө-дө хүнөөрө кезеде калы бис. Өөрүшкү-дө-даа, мунгалга-даа калы бис. Совет Эвилелин калжап-даа утпас бис, совет улус-биле мөңгө шагда кола бээр бис. Хүн келген тудум быжыгып турар бистиң чангыс эвинистин мурнуга импералисти-ниниң бүүзүтүтү болуу көлөп тургай-аан».

«Гуанжэньжэбөө», «Гуанжэньжэбөө», «Чунгодинияньжэбөө», «Дагунбао» болгаш «Бэйцзинжэбөө» солуннар алдарыг совет улустуң төлөөлөчизинин келгенин дугайында фотографаларын, өткөттарын, чүдүлгөдөри парлаан. Өөрүшкүтүт уткуп алышкынын байдалдарын солуннарнын

арынырында өрттөтүп, сурагыл чога-лы Ляо Шяньцзэ аэродромга: «Мындаг чы-лыг чакы хүн Пекинге ам-даа болбаан. Биске эң-не эрчим аалчынын келгени-биле час улам-на чылым апарган!» деп чугаалааш сөстөрүн бижеэн.

Совет-кыдат наймрал дугайында Го Мо-жонгун шүдүктөрүн парлаан. Кыдат-совет наймрал ниятталынып Төп чөвү-зелинин Даргазынын ораакчыны Лян Бо-цый Совет Эвилелин дугайын бүгү социалисттик чурттарын сырдык катты-жышкынын төвү кылдыр бижеэн. «Кыдаттын болгаш Совет Эвилелин сыр-дык каттыжышкыны база наймралы со-циалисттик чурттарын улут чангыс ай-кылдыр каттыжышкынын дөдөн чү-гула фактору болуп турар» деп ол сатын-дырган.

Улут революстук демократ Сунь Ят-сен-нин соратниктеринин бирөөн, Гоминдан-нын Революстук комитетинин ТК-зын-кижигүгү Шяо Ли-цзы «Гуанжэньжэбөө» солунга мынча деп бижеэн: «Бистиң эң-не хүндүкөдиг болгаш мыаа аалчыныс-ка сеткилдин ханымындал, улут көдүр-

дүшкүч-биле байыр чедирип, биске ха-маарыштыр чүрөктөп ханымындал арыг болгаш кайтамчы улут наймрал дээш Совет Эвилелинге өөрүп четиргенисти илдетейлеп тур бис. Ылаттып болгаш Совет Эвилелин 800 миллион улус мас-салары боттарынын чаагы эчс согулга-лыче бергелерин ажып эртиншаан, моон сонгаар-даа хол-колдарында тугуучу алгаш баарлар». «Чансан» ниятталды дугайын Сунь Дэхэн ол-ла солунга база чүдү бижеэн. «Күрүнө тургузушкунуң херөөнө 60 кыска 7 чылдарын дүргү-зүндө бистиң улустуң чедип алган чедикчилери Совет чазактын болгаш совет улустун аз сеткилдин, бүтү тала-ыг дуулаамчы-биле чарылбас холбаа-лыг. Кыдат болгаш совет улустун рево-люстук наймралын кым-даа чарып шыда-вас» деп ол бижеэн.

Эш К. Е. Ворошиловтун келгенин, ийи улут улустарын болгаш бүгү соци-алисттик күрүлдерин чангыс эвиниң ду-гайында мөжү солуннары чүдүлгөдөри бо-лгаш еске-даа материалдарын бижеэн.

Кыдат найысладды эргип көргөни

ПЕКИН. (СЭТА). Кыдатта аалдап бар-ган ССРЭ-нин Дээди Сөвөдөинин Президи-умунун Даргазы Климент Ефремович Во-рошилов апрель 16-да хүнүн баштайгы чартымында Пекинни эргип көргөн. Улут төлөөлөчизинин Бүгү-кыдат хуралын Доктаамал комитетинин Даргазынын ораакчыны, Пекин хоорайнын Улус ко-митетинин даргазы Пин Чжэнь бурнуң кыдат найысладын кайтамчы уран ке-рүштү черлерин эш Ворошиловка та-ныштырган.

Климент Ефремович Ворошилов болгаш ону үдөөн эштер Рамисов, Елутин, Феде-ренко, ССРЭ-нин КЭР-да Элчинин Юли найысладды сурагыл Чаншань деп парлызын эргип көргөннөр.

Партия ортузунда тейил кырчыне үнө берген, К. Е. Ворошилов болгаш ону үдөөн кижилер хоорайнын хевирин со-нуурган көргөннөр.

Партия улус олулар черлеринин би-рөөнине дыштаным олурган ийи тараачын-

лар-биле Климент Ефремович Ворошилов хол тутчуу мендешкен, ада-илери-биле калы салгыттеп чораш болук кыдат улустар-биле адамын баузу-биле мендеш-кен.

Дыштанымталын ол кайтамчытыг че-риниң дугайын, оон утаагыр болгаш ажытыг кылдыр планнап кылган шин-чинин, солун архитектуруг тудугларын Климент Ефремович партия чорудура бе-ли-биле үнөсөп чугаалаан. Шаанда им-ператорга болгаш ызыгуурган кижилерин кызым бөлүгүнө хөдөөлөкчизин че-ри болуп турган парь ам улуска улут ажытыг берип турарын ол оналал демдегелген.

Партия үнөр черге чалгаар чыгаш бер-ген хей санын пекинчилер К. Е. Воро-шиловту диктитиг адыш часкаашкыны-биле уткан.

Оон соонда К. Е. Ворошиловка Бэйхай паркти, Пекинде баштайгы троллейбус-шүгүмүн, чурталганын улут тудуунуң чаа районун, найысладаа эң улут гости-

ниңаны (аалчылар бажынын) — совет болгаш еске-даа даштык тускай эртем-чилерин чурттап турары «Наймрал» хоорайжыгынын, Пекинни болгаш Пя-хуангун университеттерин база оон-даа еске-лери көргөскөн.

К. Е. Ворошиловтун түр дыштанганы хоорайнын барын талаан кылдылары-нын бирөөнине чалгайла КЭР-нуң Дарга-зынын ораакчыны Чжу Дэ болгаш Бүрү-не чөвүлелин Премьеринин ораакчы-ны Чань И апаа каттыжып келген. Кли-мент Ефремовичте эш Чжу Дэ 1000 чыл-лар бурунугуң дуганын, 500 харыг мыштары, урам-чурумал кылгыгмы көд-лөри болгаш оон-даа еске-лери көргө-скөн.

Чжаа Пекинниң аңгы-аңгы черлерин болгаш райондарын салгыттеп көргө-ниң соонда К. Е. Ворошилов болгаш ону үдөөн кижилер чазактын турар ке-ри «Чуннанхайга ээ чедип келген-нөр.

Улус төлөөлөкчилеринин Бүгү-кыдат хуралынын доктаамал комитетинин калбак хуралы

ПЕКИН. (СЭТА). Апрель 16-да Улус тө-лөөлөкчилеринин Бүгү-кыдат хуралын Доктаамал комитетинин калбак хура-лы болган. КЭР-нуң Даргазы Мао Цзэ-дун, КЭР-нуң Даргазынын ораакчыны Чжу Дэ, Улус төлөөлөкчилеринин Бүгү-кыдат хуралын Доктаамал комитетинин Дар-газы Лю Шао-ци, КЭР-нуң Бүрүнө чөвү-

зелинин Премьер Чжоу Эн-лай болгаш Кыдат Улус Республиканын еске-даа удуртукчулары апаа олурганнар.

Климент Ефремович Ворошилов болгаш ону үдөөн кижилер ол хуралга олурган-нар.

Бүгү кижиге төрөлгөтөниң мурнуга со-вет улустун улут ачы-хамыяаларын база

революстук шимчээшкени, ССРЭ-ге соци-алист тургузушкунуңа болгаш кыдат совет наймралдык быжыгаарына эш Во-рошиловтун шыгарангай ролун демде-гелген Лю Шао-цинин эге сөөгүнч соонда хуралга чүгө чугаалаан эш Ворошилов-ту диктитиг адыш часкаашкыны-биле уткан.

К. Е. Ворошиловка алдар кылдыр Чжоу Эн-лайга болган хүлээп алышкын

ПЕКИН. (СЭТА). Кыдат Улус Респу-бликанын Бүрүнө чөвүлелин Премьер Чжоу Эн-лай ССРЭ-нин Дээди Сөвөдөинин Президиумунун Даргазы К. Е. Ворошилов-ка алдар кылдыр апрель 16-нын кезе-зинде улут хүлээп алышкын кылган, апаа 1400 ажыг кижиге олурганнар.

Кыдат Улус Республиканын Даргазы Мао Цзэ-дун, Кыдат Улус Республиканын Даргазынын ораакчыны Чжу Дэ, Улус төлөөлөкчилеринин Бүгү-кыдат хура-лын Доктаамал комитетинин Даргазы Лю Шао-ци, чазактын кежигүнери, КЭР-нуң Улус төлөөлөкчилеринин Бүгү-кыдат ху-ралын депутаттары, чурттуг демократ-тык партияларынын болгаш хей-ниги ор-гандарынын удуртукчулары, Улустун хосталга армиянын маршалдары болгаш генералдары, ССРЭ-нин КЭР-да Олаа болгаш Бүрүн эргелгил Элчинин П. Ф. Юдин, Пекинде турар элчин болгаш төлө-

челеринин баштыкыны хүлээп алыш-кынга олурганнар. Аалчыларын аразы-га К. Е. Ворошиловту үдөп чорутуу кижизил-дери Чжаа ССРЭ-нин Дээди Сөвөдөинин Президиумунун Даргазы Ш. Р. Рамисов, ССРЭ-нин Дээди өөрдөлгө министри В. П. Елутин, ССРЭ-нин Даштык херектер ми-нистринин ораакчыны Н. Т. Федоренко, Совет элчин черинин кежигүнери бол-гаш совет тускай эртемчилер база тур-ган.

КЭР-нуң Бүрүнө чөвүлелин Премьер Чжоу Эн-лай аалчыларга байыр чедир-бишаан, улут совет улус дөш, ийи чур-тарын аразында акы-дууналышкы бол-гаш бузуубас улут наймрал дөш, Совет Эвилели баштаан социалисттик латерин бүтү чурттарын чангыс эң дөш, бүтү делегейде тайбыл дөш база Совет күрү-нени баштыгы К. Е. Ворошиловтун алдар-кадым дөш дашка көдүргөн.

Климент Ефремович Ворошилов хары сөөгүн эш Мао Цзэ-дун баштаан эелерин алдар-кадым дөш, Кыдат Улус Респу-бликанын күрүнө удуртукчуларынын алдар-кадым дөш, ботуңу чуртун мерген удур-туп турар кижилер дөш дашка көдүргө-н.

Чер делегейде бүтү кижилер дайын ду-гайын бодабайн, тайбыч чурттаан дөш, бүтү делегейде тайбыл дөш дашка көдүр-түр мен деп К. Е. Ворошилов меде-гелген. К. Е. Ворошиловтун сөстөрүн дик-титиг адыш часкаашкыны-биле ут-кан.

Кыдат күрүнениң удуртукчуларына үдөшп алгаш, К. Е. Ворошилов чыгыгач чонну эргип, оларнын биле хол тутчуу наймралдык мендешкен.

Хүлээп алышкынын түнөөлөдө улут көвөрт болган, апаа Пекинни болгаш Шанхайнын эртисчи бүштери киришкен.

В. И. Ленинниң чогаалдары Румынияда

БУХАРЕСТ. (СЭТА). Күрттениң поли-тиктик ном үндүр чери 1944 чылдан өгөзөш амгы үдө чедир В. И. Ленинниң 139 чогаалдарын ниятла-биле 4.700 муң ажыг экзөмпляр тиражыг кылдыр пар-лап үндүргөн. В. И. Ленинниң Чогаалда-рынын 25 томнарын парлап үндүргөн; чылдың төңгүзүгө чедир ам-даа 9 то-нарын парлап үндүр.

В. И. Ленинниң «Чүгү кымырыл»,

